

Математика: критерії оцінювання.

7–11 класи

Орієнтовні вимоги оцінювання визначають загальні підходи до визначення рівня навчальних досягнень учнів з математики та встановлюють відповідність між вимогами до знань, умінь і навичок учнів та показником оцінки в балах відповідно до рівнів навчальних досягнень з математики.

При оцінюванні навчальних досягнень учнів враховуються:

- характеристики відповіді учня: правильність, повнота, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: осмисленість, глибина, узагальненість, системність, гнучкість, дієвість, міцність;
- ступінь сформованості загальнонавчальних і предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: уміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Також слід враховувати, що оцінювання якості математичної підготовки учнів здійснюється в двох аспектах: рівень володіння теоретичними знаннями, який можна виявити в процесі усного опитування, та якість практичних умінь і навичок, тобто здатність до застосування вивченого матеріалу під час розв'язування задач і вправ.

Вимоги навчальних досягнень учнів з математики

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий	1	Учень: <ul style="list-style-type: none">• розпізнає один із кількох запропонованих математичних об'єктів (символів, виразів, геометричних фігур тощо), виділивши його серед інших;• читає і записує числа, переписує даний математичний вираз, формулу;• зображає найпростіші геометричні фігури (малює ескіз)
	2	Учень: <ul style="list-style-type: none">• виконує однокрокові дії з числами, найпростішими математичними виразами;• впізнає окремі математичні об'єкти і пояснює свій вибір;

	3	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> • співставляє дані або словесно описані математичні об'єкти за їх суттєвими властивостями; • за допомогою вчителя розв'язує елементарні справи
Середній	4	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> • відтворює означення математичних понять і формулювання тверджень; • називає елементи математичних об'єктів; • формулює деякі властивості математичних об'єктів; • виконує за зразком завдання обов'язкового рівня
	5	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ілюструє означення математичних понять, формулювань теорем і правил виконання математичних дій прикладами із пояснень вчителя або підручника; • розв'язує завдання обов'язкового рівня за відомими алгоритмами з частковим поясненням
	6	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ілюструє означення математичних понять, формулювань теорем і правил виконання математичних дій власними прикладами; • самостійно розв'язує завдання обов'язкового рівня з достатнім поясненням; • записує математичний вираз, формулу за словесним формулюванням і навпаки
Достатній	7	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> • застосовує означення математичних понять та їх властивостей для розв'язання завдань у знайомих ситуаціях; • знає залежності між елементами математичних об'єктів; • самостійно виправляє вказані йому помилки; • розв'язує завдання, передбачені програмою, без достатніх пояснень
	8	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> • володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; • розв'язує завдання, передбачені програмою, з частковим поясненням; • частково аргументує математичні міркування й розв'язування завдань
	9	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вільно володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; • самостійно виконує завдання в знайомих

		<p>ситуаціях з достатнім поясненням;</p> <ul style="list-style-type: none"> • виправляє допущені помилки; • повністю аргументує обґрунтування математичних тверджень; • розв'язує завдання з достатнім поясненням;
Високий	10	<p>Знання, вміння й навички учня повністю відповідають вимогам програми, зокрема учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> • усвідомлює нові для нього математичні факти, ідеї, вміє доводити передбачені програмою математичні твердження з достатнім обґрунтуванням; • під керівництвом учителя знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх; • розв'язує завдання з повним поясненням і обґрунтуванням
	11	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вільно і правильно висловлює відповідні математичні міркування, переконливо аргументує їх; • самостійно знаходить джерела інформації та працює з ними; • використовує набуті знання і вміння в незнайомих для нього ситуаціях; • знає, передбачені програмою, основні методи розв'язання завдання і вміє їх застосовувати з необхідним обґрунтуванням
	12	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> • виявляє варіативність мислення і раціональність у виборі способу розв'язання математичної проблеми; • вміє узагальнювати й систематизувати набуті знання; • здатний до розв'язування нестандартних задач і вправ

Критерії оцінювання навчальних досягнень з математики

1. Усні відповіді оцінюються за такими вимогами:

Рівень навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень (учениця) розрізняє математичні об'єкти, подані в готовому вигляді (поняття, дії, правила, окремі геометричні форми в довкіллі); виконує найпростіші математичні операції за допомогою вчителя.
	2	Учень (учениця) розрізняє окремі об'єкти вивчення (математичні поняття за їх ознаками, формули); виконує найпростіші математичні операції на рівні копіювання зразка виконання.
	3	Учень (учениця) розрізняє об'єкти вивчення (математичні операції, моделі задач); виконує елементарні математичні операції після детального кількарядового їх пояснення вчителем.
Середній	4	Учень (учениця) частково відтворює засвоєну навчальну інформацію, наводить приклади за аналогією або за підказкою вчителя; розуміє математичну термінологію; розв'язує однотипні математичні операції за наданим зразком.
	5	Учень (учениця) відтворює засвоєну навчальну інформацію за допомоги вчителя (називає суттєві ознаки математичних об'єктів); частково використовує математичну термінологію; виконує математичні операції, але не вміє пояснити свої дії.
	6	Учень (учениця) відтворює навчальну інформацію у засвоєній послідовності (за допомоги вчителя формулює правила, закони й залежності, ілюструє їх прикладами); частково коментує способи виконання математичних операцій
Достатній	7	Учень (учениця) називає суттєві ознаки математичних понять; формулює прості висновки; застосовує знання й уміння під час виконання математичних завдань за знайомим алгоритмом; частково пояснює свої дії.
	8	Учень (учениця) розкриває сутність математичних понять, наводить окремі приклади на підтвердження їх розуміння; самостійно виконує математичні операції; детально пояснює свої дії; виправляє помилки, на які вказує вчитель.
	9	Учень (учениця) усвідомлено відтворює навчальний зміст (встановлює залежності, ілюструє відповіді прикладами з реального життя); виконує завдання, які потребують значної самостійності; знаходить і виправляє власні помилки; застосовує елементи пошукової діяльності.
Високий	10	Учень (учениця) вільно володіє програмовим матеріалом, встановлює міжпонятійні зв'язки, комбінує елементи навчальної інформації і способи діяльності для одержання іншого шляху виконання завдання; аналізує та обґрунтовує способи виконання математичних операцій; володіє навичками самоконтролю.

	11	Учень (учениця) демонструє гнучкі знання; описує варіативні ситуації, в яких можна застосовувати певне знання чи вміння; будує алгоритми виконання математичних завдань; об'єктивно оцінює свою роботу.
	12	Учень (учениця) виявляє системність знань і способів математичної діяльності, використовує набутий досвід у змінених навчальних умовах і життєвих ситуаціях; демонструє нестандартний підхід до розв'язування навчальних і практично зорієнтованих задач.

2. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів при розв'язанні завдань під час поточного оцінювання

Рівень навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень (учениця) записує числа, переписує даний математичний вираз, формулу; зображує найпростіші геометричні фігури (малює ескіз).
	2	Учень (учениця) виконує однокрокові дії з числами, найпростішими математичними виразами.
	3	Учень (учениця) за допомогою вчителя виконує елементарні завдання.
Середній	4	Учень (учениця) виконує за зразком завдання обов'язкового рівня.
	5	Учень (учениця) розв'язує завдання обов'язкового рівня за відомими алгоритмами з частковим поясненням.
	6	Учень (учениця) самостійно розв'язує завдання обов'язкового рівня з достатнім поясненням; записує математичний вираз, формулу за словесним формулюванням і навпаки.
Достатній	7	Учень (учениця) застосовує означення математичних понять та їх властивостей для розв'язання завдань у знайомих ситуаціях; самостійно виправляє вказані йому (їй) помилки; розв'язує завдання, передбачені програмою, без достатніх пояснень.
	8	Учень (учениця) розв'язує завдання, передбачені програмою, з частковим поясненням; частково аргументує математичні міркування й розв'язування завдань.
	9	Учень (учениця) самостійно виконує завдання в знайомих ситуаціях з достатнім поясненням; виправляє допущені помилки; повністю аргументує обґрунтування математичних тверджень; розв'язує завдання з достатнім поясненням.
Високий	10	Знання, вміння й навички учня (учениці) повністю відповідають вимогам програми, зокрема: учень (учениця) розв'язує завдання з повним поясненням і обґрунтуванням.
	11	Учень (учениця) самостійно знаходить джерела інформації та працює з ними; використовує набуті знання і вміння в незнайомих для нього (неї) ситуаціях.
	12	Учень (учениця) здатний(а) до розв'язування нестандартних задач і вправ.

3. Математичний диктант

Математичні диктанти — одна з форм контролю навчальних досягнень учнів. Вони забезпечують поетапну перевірку знань, умінь і навичок, і тим самим сприяють формуванню ключових компетентностей учнів.

Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання — 12 балів, мінімальна — 1 бал.

Правильна відповідь на кожне з завдань математичного диктанту оцінюється однаковою кількістю балів. Якщо математичний диктант складається з 6 завдань, то правильна відповідь на кожне з завдань оцінюється в 2 бали, якщо вказано неправильну відповідь або відповіді на завдання не надано — 0 балів. Диктант, що складається з 12 завдань, оцінюється таким чином: правильна відповідь на кожне з питань оцінюється в 1 бал, неправильна або немає відповіді — 0 балів. Якщо диктант містить іншу кількість завдань, то кількість балів за правильну відповідь на кожне з питань, можна розрахувати, поділивши 12 на кількість завдань. Загальна оцінка за диктант, в такому випадку, буде отримана округленням до цілих. Якщо учень виконував математичний диктант але не дав жодної правильної відповіді йому виставляється мінімальна оцінка.

4. Процедура і критерії оцінювання учнів під час

роботи в групі (2 і більше учнів)

Кожен член групи виставляє собі і іншим учасникам від 0 до 2 балів відповідно до критеріїв. Учитель знаходить середнє арифметичне балів по кожному із критеріїв для кожного учня групи. Бали додаються, і в разі потреби кінцевий результат округлюється до цілих і є оцінкою здобувача освіти в групі.

Додаток. Таблиця, яку заповнює кожен член групи:

Оцініть себе за кожним напрямком від 0 до 2 балів.

Критерії оцінки	Прізвище, ім'я учнів					
• Брав участь у вивченні всіх питань						
• Володіє всіма питаннями теми і може пояснити всю роботу						
• Уважно вислуховував те, що пропонували інші члени групи						
• Подавав групі конструктивні ідеї, висував пропозиції по заданим завданням						
• Виконував не тільки свої завдання, а й допомагав іншим						
• Виступав з результатом роботи групи						
ВСЬОГО БАЛІВ						

5. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів при виконанні **письмових робіт**

Рівень навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Робота виконувалась, але допущено 9 і більше грубих помилок.
	2	Правильно виконано менше 1/3 роботи або в роботі допущено 8 грубих помилок.
	3	Правильно виконано 1/3 роботи або в роботі допущено 7 грубих помилок.
Середній	4	Правильно виконано 2/5 роботи або в роботі допущено 6 грубих помилок.
	5	Правильно виконано половину роботи або виконано роботу в повному обсязі й допущено 5 грубих помилок.
	6	Правильно виконано 3/5 роботи або виконано роботу в повному обсязі й допущено 4 грубі помилки.
Достатній	7	Правильно виконано 2/3 роботи або виконано роботу в повному обсязі й допущено 3 грубі помилки.
	8	Правильно виконано 3/4 роботи або виконано роботу в повному обсязі й допущено 2 грубі помилки.
	9	Робота виконана в повному обсязі, але допущено 1 грубу й 1 негрубу помилку.
Високий	10	Робота виконана в повному обсязі, але допущено 1-2 негрубі помилки.
	11	Робота виконана правильно в повному обсязі окрім завдання підвищеної складності або творчого рівня.
	12	Робота виконана правильно в повному обсязі, в тому числі завдання підвищеної складності або творчого рівня.

Під час перевірки математичних знань слід розрізняти грубі і негрубі помилки.

До грубих помилок належать:

- обчислювальні помилки в завданнях, які суттєво спотворюють кінцевий результат завдання;
- помилки у визначенні порядку виконання арифметичних дій;
- неправильне розв'язання задачі (пропуск дій (дії), неправильний добір дій (дії), зайві дії);
- незакінчене розв'язання задачі чи прикладу;
- невиконане завдання (не приступив до його виконання);
- незнання або неправильне застосування властивостей, правил, алгоритмів, існуючих залежностей, які лежать в основі завдань чи використовуються в ході їх виконання;
- невідповідність пояснювального тексту, відповіді завдання, назви величин виконаним діям та отриманим результатам;
- невідповідність виконаних вимірювань та геометричних побудов даним параметрам завдання.

Негрубими помилками є:

- нераціональні прийоми обчислення, якщо ставилась вимога скористатися такими прийомами;
- неправильна побудова чи постановка запитань до дій (дії) під час розв'язання задачі;
- неправильне чи неграмотне з точки зору стилістики або за змістом формулювання відповіді задачі;
- неправильне списування даних (чисел, знаків) задачі з правильним її розв'язанням;
- не закінчене (не доведене) до логічного кінця перетворення;
- помилки в записах математичних термінів, символів;
- відсутність відповіді у завданні або помилки в записі відповіді.

Дві негрубі помилки вважають за одну грубу помилку.

6. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів при виконанні презентації з математики

Рівень навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень (учениця) використав матеріали, що не мають безпосереднього відношення до теми.
	2	Ученем (ученицею) тема не розкрита, відсутні аспекти теми, є порушення логічного викладення.
	3	Учень (учениця) використовує як матеріали, що мають відношення до теми, так і ті, що не мають відношення до теми, тема не розкрита.
Середній	4	Учень (учениця) відтворює невелику частину навчального матеріалу теми, пояснюючи математичні терміни, подані в тексті презентації, тема розкрита частково, є наявність орфографічних та технічних помилок.
	5	Учень (учениця) створив роботу, що не відрізняється авторською індивідуальністю, процес висвітлення теми неповний і неточний, використані як матеріали, що мають відношення до теми, так і ті, що не мають відношення до теми, робота списана, або скопійована з інтернету.
	6	Учень (учениця) демонструє точне розуміння завдання, але викладені аспекти теми частково, не використані можливості комп'ютерної анімації, доповідачі допускають не грубі мовленеві помилки під час виступу, незначно порушують регламент, частково утримують увагу аудиторії.
Достатній	7	Учень (учениця) повно, логічно розкриває тему і головні аспекти теми презентації, наявні не грубі помилки з точки зору орфографії та стилю, нераціонально використані можливості комп'ютерної анімації, доповідач грамотно викладає матеріал, проте не показує достатньо глибоких знань.
	8	Учень (учениця) демонструє точне розуміння завдання, грамотна робота з точки зору орфографії, але наявність невідповідності в кольоровій гамі, раціонально використані можливості комп'ютерної анімації, доповідач допускає не грубі мовленеві помилки під час виступу, незначно порушує регламент.
	9	Учень (учениця) оперує навчальним матеріалом, самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки, використані матеріали, що мають відношення до теми, грамотна робота має витриманий єдиний стиль, кольорова гама, раціонально використані можливості комп'ютерної анімації, в роботі наявні авторські знахідки.
Високий	10	Учень (учениця) раціонально використав можливості комп'ютерної анімації, витримав єдиний стиль. Повна самостійність під час виконання роботи. Під час захисту впевнено тримається перед

		аудиторією, володіє культурою мовлення, дотримується регламенту, утримує увагу аудиторії, рецензує відповіді учнів.
	11	Учень (учениця) володіє глибокими знаннями, може вільно та аргументовано висловлювати власні судження, доповідач демонструє ерудицію, відображає міжпредметні зв'язки.
	12	Робота унікальна, містить велику кількість оригінальних, винахідницьких прийомів, доповідач прагне досягти високих результатів, готовий до дискусії.

7. Критерії оцінювання

8. моделей геометричних фігур

<i>Вимоги до геометричної фігури</i>	<i>Оцінка</i>
Геометрична модель зроблена індивідуально, охайно, правильно зі скла, металу, дерева.	10-12
Геометрична модель зроблена охайно, правильно із паперових матеріалів.	8-9
Геометрична модель зроблена охайно, правильно із підручних матеріалів.	6-7